

VARA KOMMUN
Kommunstyrelsen

REMISSVAR

2025-02-19

Ärendenummer KS 2024/261

KS 2024/261
2025-02-19
2025.340

Regeringskansliet

E-post:

fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:

fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se.

Regeringskansliets ärende:

Mottagarens ärendenummer

Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)

Bakgrund

Regeringskansliet, Försvarsdepartementet har den 4 november 2024 inkommit till Vara kommun, såsom remissinstans, med en inbjudan att lämna synpunkter på utredningen ”Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)”. Synpunkterna ska ha kommit in till Försvarsdepartementet senast den 24 februari 2025.

Remissvar

Allmänna synpunkter

Finansiering

Utredningen gör bedömningen att alla Sveriges kommuner och regioner ska ha beredskap och förmåga att med egna tillgängliga resurser klara två veckors försörjning av sina samhällsviktiga verksamheter.

Utredningen föreslår i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen att kommuner och regioner ska ersättas för nya uppgifter och de ambitionshöjningar av befintliga uppgifter som den nya lagen innebär. Det är angeläget att medel till kommuner fördelas på ett sådant sätt att hänsyn tas till de specifika förutsättningar som finns i olika områden sett till totalförsvarsplanering och arbete med civilt försvar och inte enbart fördelas utifrån invånarantal. Detta gäller små kommuner som i många avseenden behöver ha samma grundförmåga som större kommuner.

Vara kommun anser att det är av stor vikt att lagens ambition och finansiering behöver överensstämma samt att det tas hänsyn i finansieringen för både drift och förvaltning av eventuella åtgärder som görs under arbetet.

Begrepp

Utredningen föreslår att begreppen *fredstida krissituation* och *kvalificerad fredstida krissituation* införs. Enligt utredningen är begreppen betydligt mera ändamålsenliga att använda än begreppet extraordinär händelse i fredstid som används i nu gällande lagstiftning.

Postadress	Besöksadress	Kontaktcenter	E-post	Hemsida
Vara kommun 534 81 Vara	Stora Torget 8 Vara	0512-310 00	kommun@vara.se	www.vara.se

VARA KOMMUN

REMISSVAR

2025-02-19

Ärendenummer KS 2024/261

I utredningen går att läsa *"Det är enligt utredningens bedömning av stor betydelse för samordningen och effektiviteten i samhällets krisberedskap att kommuner, regioner och statliga myndigheter vid sin planering och sina förberedelser inför fredstida krissituationer kan utgå från samma legaldefinition av begreppet fredstida krissituation. Därför bör definitionen av det begreppet i den nya lagen överensstämma med den motsvarande definitionen i förordningen om statliga myndigheters beredskap."*

Vara kommun anser att det är av stor vikt att den nya lagstiftningen överensstämmer i definition med statliga myndigheters, då begreppsförvirring redan är ett problem i arbetet med civilt försvar. En enhetlighet i begrepp bör underlätta förståelse både hos utförare av lagens uppgifter och hos allmänheten.

Tillsyn

Utredningen anser att det finns starka skäl till att ge länsstyrelserna tillsynsuppgiften av den nya lagen och det framgår att *"Utredningen bedömer att resultatet av tillsynen ska kunna bidra till att i grundläggande beredskapshänseenden förbättra och utveckla de verksamheter som är föremål för tillsynen. Enligt utredningens uppfattning förutsätter detta att länsstyrelsens tillsyn i grunden utövas på ett konstruktivt och förtroendefullt sätt."* Vidare framgår det i utredningen att *"Om det vid tillsynen konstateras att en kommun eller region i betydande omfattning inte har fullgjort sina åligganden enligt den nya lagen eller föreskrifter som har meddelats för att komplettera lagen ska länsstyrelsen ha befogenhet att förelägga kommunen eller regionen att åtgärda bristerna. Ett föreläggande ska dock inte kunna förenas med vite."*

Vara kommun instämmer i sak på denna punkt med det remissvar som SKR lämnade, att om tillsyn ska regleras måste den som utredningen föreslår formas för att stödja i stället för att straffa. Det är därför av yttersta vikt att en eventuell tillsyn inte förenas med sanktioner. Tillsynsarbetet när det gäller säkerhetsskyddslagen är här ett avskräckande exempel.

Enskilda synpunkter

6.3.7 Särskilt om kommuners och regioners förmåga vid omfattande eller extrema bristsituationer under kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap

I utredningen framgår att *"Vid omfattande eller extrema bristsituationer under kvalificerade fredstida krissituationer eller höjd beredskap ska kommuner och regioner, med användning av endast egna tillgängliga resurser, under cirka två veckor kunna försörja sina samhällsviktiga verksamheter av grundläggande betydelse för människors liv och hälsa samt sina verksamheter för kollektivtrafik med vatten, el, värme och drivmedel samt reservdelar och reparationsutrustning."*

Vara kommun anser att en gemensam grund för Sveriges kommuners beredskap är en förutsättning för att kunna bygga ett väl fungerande och robust totalförsvar. För att nå detta ambitionsmål krävs omfattande arbete av kommunen och en nationell eller regional stöttning och vägledning kommer behövas för inriktning och utformning av arbetet.

6.4.2 Särskilda samlingsplatser under kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap

VARA KOMMUN

REMISSVAR

2025-02-19

Ärendenummer KS 2024/261

I utredningen framgår att *"Behovet av tillgång till särskilda samlingsplatser är av väsentlig betydelse under kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap. Detta bör komma till uttryck i den nya lagen på det sättet att dessa begrepp ska styra syftet med bestämmelsen om särskilda samlingsplatser. Detta hindrar dock inte en användning av sådana platser under fredstida krissituationer som inte är av kvalificerat slag om det uppstår ett behov av det."*

Enligt utredningen ska det vid en särskild samlingsplats finnas tillgång till dricksvatten, elektricitet, värme, sanitets- och hygienmöjligheter, första hjälpen åt skadade, information, möjligheter till elektronisk kommunikation samt annan likartad hjälp. Enskilda ska under en kortare tidsrymd kunna vistas på en särskild samlingsplats.

Vara kommun anser att det även här finns en risk för begreppsförvirring då mycket av det arbete som gjorts runt om i landet utifrån de vägledningar Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tagit fram benämns som trygghetspunkter eller SOT-punkter (Service och trygghetspunkt) och att det behöver tas i betänkande om det verkligen krävs ytterligare en benämning för dessa platser, så som utredningen föreslår med särskild samlingsplats.

Carl Paegle
Säkerhetssamordnare
Kansliavdelningen